

S. Sayısı : 77 ye ek

Denizli Milletvekili Reşad Aydın ve Burdur Milletvekili Ahmet Ali Çınar'ın, Tapu Kanununun 15 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun teklifine dair Bayındırlık Komisyonu raporu (2/6)

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No. 2/6

Karar No. 9

10 . I . 1950

Yüksek Başkanlığa

2644 sayılı Tapu Kanununun 15 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Burdur Milletvekili Ahmet Ali Çınar tarafından yapılan teklif İçişleri, Tarım, Maliye ve Adalet Komisyonlarından geçtikten sonra; Kamutayın 19. XII. 1949 günlü oturumunda müzakere edilmek üzere gündeme alınmış iken vâkı istek üzerine bir defa da Komisyonumuzca görüşülmek üzere havale buyrulmuş idi.

Komisyonumuz; Bayındırlık Bakanlığı yetkili temsilcileri, Maliye, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları temsilcileri ile Toprak Dağıtım Genel Müdürü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüklerinin de huzuriyle esas teklif, Adalet, Tarım, İçişleri, Maliye Komisyonlarının gerekçelerini, Adalet ve Tarım Komisyonlarının tanzim etmiş oldukları madde metinlerini incelemiştir.

Bataklıkların kurutulması suretiyle hem memleketimizin sağlık durumunun ıslah edileceğini ve hem de Ziraate elverişli arazi kazanmak suretiyle Ekonomik sahada istifadeli neticeler sağlanacağına şüphe etmiyen Komisyonumuz tasarımı esas itibarıyla ve tamamen yerinde bulmuştur. Ancak maddeler üzerinde aşağıdaki esaslar dâhilinde bazı değişiklikler yapılmıştır. Şöyle ki :

Madde 1 : Tarım ve Adalet Komisyonlarının metninde alehtlak göl tâbiri kullanılmıştır. Her gölün mutlaka bataklık olamayacağı düşünülerek (bataklık mahiyetindeki göller) şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 2 : Adalet Komisyonunun bu madde metninin ikinci fıkrasında köylüler tâbi-

riyle birlikte köyler tâbiri de kullanılmıştır.

Bundan başka; teknik bakımdan işin esaslı bir şekilde düzenlenmesi lüzumunu duyan Komisyonumuz, keşif miktarı tahdit edilmeksizin avan projelerin kâffesinin Bayındırlık Bakanlığınca tetkikini esas ittihaz etmek ve Bayındırlık Bakanlığınca tetkik işinin geçikmemesi için muayyen bir müddet kabul etmek suretiyle maddede değişiklik yapmıştır.

Madde 3 : Bu maddede esas olarak yapılan değişiklik Adalet Komisyonu tasarısında :

(Kurtulacak yer Devlet'in hüküm ve tasarrufu altında bulunduğu veya Hazineye ait olduğu halinde Komisyon Maliye Bakanlığının da mütalâasını alır) fıkrası; esasen üçüncü maddede zikredilen Komisyon Maliye temsilcilerinin de bulunması itibarıyla, zait ve işin lüzumsuz yere uzatılmasını mucip olacağı gözönünde tutularak, maddeden tayıy edilmiştir.

Madde 4 : Tarım Komisyonunun altıncı maddesi aynen dördüncü madde olarak alınmış ve ancak bataklıkların hududunu tesbit eden esas komisyona tapu memurunun da ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Madde 5 : Adalet Komisyonunun dördüncü maddesi, beşinci madde olarak alınmıştır. Ancak maddenin esas ruhu muhafaza edilmekle beraber vüruh temini bakımından bazı değişiklik yapılmıştır.

Madde 6 : Adalet komisyonunun altıncı maddesi alınmakla beraber, katı projelerin tetkiki için Bayındırlık Bakanlığınca üç aylık bir müddet verilmesi, işin Bayındırlık Bakanlığınca bugün yürütülmekte olan esaslar dâhilinde bir sözleşmeye

bağlanması lüzumlu görülmüştür.

Bundan başka sözleşme gereğince verilen müddet, mücbir sebepler dışında dahi bir sene uzatılmak suretiyle müteşebbisi lehine geniş bir imkân sağlanmıştır.

Madde 7 : Bataklığın kurutulduğunu tesbit edecek olan komisyona lüzumu halinde Bayındırlık Bakanlığının bir uzmanının da iştiraki bâzı işlerin teknik ehemmiyeti bakımından zaruri görülmüş ve maddede buna göre değişiklik yapılmıştır.

Madde 8 : Adalet Komisyonunun dokuzuncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 9 : Adalet Komisyonunun dokuzuncu maddesi metninde (Tedbirleri) kelimesi yerine (işleri) kelimesi konulmuş, ayrıca bakım, onarım ve temizleme işlerine ait mükellefiyetin (gayrimenkul mükellefiyeti) olarak tapu siciline kaydedildiği da lüzumlu görülmüştür.

Madde 10 : Adalet Komisyonunun 10 neu maddesi aynen kabul edilmiş olmakla beraber maddenin vuzuhu bakımından bâzı ilâveler yapılmıştır.

Madde 11 : Sıtma Savaş Kanununun 8 nei maddesi hükmüne göre küçük say mükellefiyeti

ile kurutulmuş veya kurutulacak olan arazinin doğrudan doğruya kurutanlara verilmesi şeklindeki metin, 4753 sayılı Toprak Dağıtım Kanunu hükümlerine uygun düşecek bir şekilde madde yeniden tertiplenmiştir.

12, 13, 14 neu maddelerle geçici madde aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Bayındırlık Ko. Başkanı	Bu R. Sözcüsü	
Trabzon	Ankara	
S. Day	R. Börekçi	
Kâtip		
Konya	Aydın	Burdur
R. Erel	Mitat Aydın	A. A. Çınar
	İmzada bulunamadı.	
Elâzığ	Eskişehir	İzmir
M. Arpacı	K. Zeytinoglu	B. Nevzat Arıman
	İmzada bulunamadı.	
Kars	Niğde	Samsun
M. Bahadır	İ. R. Soyer	Y. Kalgay
Sinob	İsparta	Tunceli
Lûtfi Aksoy	K. Aydar	M. Tan
	İmzada bulunamadı.	
Kocaeli		Sivas
A. F. Abasıyanık		H. Işık

BAYINDIRLIK KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Bataklıkların kurutulması ve bundan elde edilecek topraklar hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan veya Hazinenin, katma ve özel bütçeli daire ve müesseselerin mülkiyetinde bulunan bataklık ve bataklık mahiyetindeki göl ve su birikintileri her hangi bir suretle kurutulduğu takdirde bu kurutmadan hâsıl olan arazi aşağıdaki hükümlere göre kurutanlar namına tescil olunur.

MADDE 2. — Kurutma isteğini havi dilekçe; valiliğe verilir. Kurutulacak yer birkaç ilin sınırı içinde ise müracaat büyük parçanın bulunduğu mahal valiliğine yapılır. Yetki ihtilâfi halinde isteğin hangi valilikçe inceleneceğini Bayındırlık Bakanlığı tâyin eder.

Bu dilekçe üzerine keyfiyet ilgili köylere veya belediyelere bildirilir ve üç ay süre ile gazete ve mahallî adedlere göre ilân edilir. Bu süre içinde

köyler, köylüler veya belediyeler kurutmaya istekli olmadığı ve Sıtma Savaş Kanununun sekizinci maddesinde yazılı küçük say mükellefiyeti ile yapılamıyacağı anlaşıldığı takdirde, avan projenin hazırlanması için valilikçe dilekçe sahiplerine gerekli tebligat yapılır ve avan projelerin 15 günden aşağı olmayarak münasip bir süre içinde hazırlanarak valiliğe verileceği de bu tebligatta açıklanır.

Avan - projeler incelenmek üzere valilikce Bayındırlık Bakanlığına gönderilir.

Bakanlık bu avan - proje hakkındaki mütalâasını en çok iki ay içinde valiliğe bildirir.

Kurutmayı bir veya mütaaddit köy tüzel kişilikleri üzerlerine almak isterlerse avan - projesi valiliğin işarı üzerine Bayındırlık Bakanlığı tarafından yaptırılır.

Köyler tarafından yapılan müracaat, kurutulması istenilen yerin münasebeti bakımından incelenir ve ihtiyaca göre kurutmanın hangi köye veya köylere verilmesi lâzımgeldiği üçüncü maddede yazılı komisyon tarafından kararlaştırılır.

MADDE 3. — İkinci madde gereğince Bayındırlık Bakanlığından gelen avan - projeler valinin başkanlığında defterdar, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal yardım, Tarım müdürleriyle bulunduğu takdirde Su işleri Müdürü ve Sıtma Savaş Başkanından teşekkül edecek bir komisyon tarafından tetkik edilerek bir karara bağlanır.

MADDE 4. — Komisyon bu yerin kurutulmasına karar verdiği takdirde kurutma müsaadesi alan müteşebbis, komisyon tarafından mahallinde tesbit edilen bataklık sınırlarını mahallî şartlara uygun sabit işaretlerle belirtmek ve bunun muntazam bir pılânını yaptırarak beş nüsha olarak valiliğe vermekle mükelleftir.

Bataklık sınırlarını yerinde tesbit edecek komisyonlara tapu memurları da katılır.

MADDE 5. — Kurutma müsaadesi verilen müteşebbise katî projeyi yaptırmayı için komisyon kararıyla münasip bir süre verilir ve keyfiyet valilikçe müteşebbise tebliğ olunur.

MADDE 6. — Katî projeler bataklık sınırını gösteren ve dördüncü maddede zikredilen plânla birlikte valilikçe Bayındırlık Bakanlığına gönderilir.

Bakanlık bu projeler hakkındaki mütalâasını en çok üç ay içinde bildirir. Katî projenin Bakanlıkça tasdikını mütaakıp üçüncü maddede yazılı komisyon ile müteşebbis arasında işe başlama ve bitirme zamanlarıyla diğer şartlar kararlaştırılarak bir sözleşme akdedilir.

Keşif tutarı 250 000 liradan fazla olan sözleşmeler ancak Bayındırlık Bakanlığının tasdiğiyle kesinleşir.

Müteşebbis, sözleşmede tâyin edilen süre içinde iş programı gereğince işe başlamadığı veya sözleşmenin diğer hükümlerine riayet etmediği takdirde sözleşme bozularak kurutma izni geri alınır.

Ancak mücbir sebeplerden ileri gelen gecikmeler dolayısıyla süre uzatılabilir. Mücbir se-

beplerin takdiri üçüncü maddedeki komisyona aittir.

Müteşebbis bu mücbir sebepler dışında sözleşme hükümlerini yerine getirmediği takdirde müteşebbise son olarak bir yıl daha izin verilir. Bu izin hitamında dahi sözleşme hükümleri yerine getirilmediği takdirde kurutma izni geri alınır.

Bu halde müteşebbis kurutma için yaptığı masraflardan dolayı hiçbir hak iddiasında bulunamaz.

MADDE 7. — Bataklığın kurutulduğu müteşebbis tarafından valiliğe bildirilmesi üzerine keyfiyet üçüncü maddede yazılı komisyon tarafından mahallinde tetkik ettirilir. Bu Komisyona lüzumu halinde Bayındırlık Bakanlığından bir uzman katılır. Bu uzmanın yolluk ve diğer zaruri masrafları Bakanlıkça ödenir. Komisyonea şartlarına uygun olarak kurutulduğu kabul edilen arazi kurutanlar namına bedelsiz ve harçsız olarak tapuya tescil olunur.

Ancak kurutulacak arazi üzerinde kurutma için gerekli tesisatın yapılmasına engel olmamak ve kurutma işlerini geciktirmemek şartıyla kurutuluncaya kadar elde edilen hak ve menfaatler bu arazinin sahiplerine veya kiracılarına attir. Usulü dairesinde kurutma tabii yapıldıktan sonra Devlete veya özel idarelere ait yerler başkalarına kiraya verilemez.

MADDE 8. — Kurutulan yerde eşhasa ait tapulu yer mevcutsa bu yerin sahibi, umumi kurutma masrafının kendi payına isabet edecek miktarını kurutana öder. Bu miktar üçüncü maddede yazılı komisyon tarafından tesbit olunur. Miktar hakkındaki ihtilâf mahkemece hallolunur. Bu yer, kurutana ait alacağın kanuni teminatı hükmündedir. (Adalet Komisyonununun 8 nci maddesi).

MADDE 9. — Kurutanlar, kuruttukları topraklar üzerinde kurutmanın idamesi için projesine göre icabeden bakım, onarım ve temizleme işlerini yapmaya mecburdurlar. Bu mecburiyet o araziyi sonradan iktisap edenlere de şâmindir. Bu husus gayrimenkul mükellefiyeti olarak tapu siciline kaydolunur. Bu mükellefiyeti yerine getirmiyenlerin tapuları iptal olunur. İptal kararı valinin müracaatı üzerine mahkemelerce verilir. Ve bu yerler birinci maddede adları geçen sahipleri adlarına tescil edilir.

MADDE 10. — Kurutulan yerler dışında kalan eşhasa ait arazide kurutmanın icabettirdiği ve projede gösterilen ve o araziden istifadeye mâni teşkil edecek devamlı her türlü tesisatın yapılmasına ve tertibatın alınmasına mülk sahipleri müsaadeye mecburdurlar.

Müteşebbisler bu halde arazi sahiplerine, ellerinden çıkan toprak karşılığında isteklerine göre ya değerini ödemeye veya kurutulan yerden iki misli toprağı adlarına tescil ettirmeye mecburdurlar. Arazi sahibi bu hususları kabul etmediği takdirde bedeli müteşebbisler tarafından verilmek üzere valilikçe ve kamulaştırma yoluyla alınarak müteşebbise bu tesisatın yapılması için devrolunur.

Kamulaştırma yoluyla alınan araziden geri kalan kısım küçük parçalara ayrılmış ise mal sahibi istediği takdirde bunları da yukarıki hükümler dâhilinde kurutanların almaları mecburidir. Arazisi ikiye ayrılan yerlerde kurutanlar nakil vasıtaları için geçit temin etmeye mecburdurlar.

Bu arazi birinci maddede yazılı daire ve müesseselere ait topraklardan ise bir karşılık, kira bedeli ve ecrimisil aranmaz.

Bu topraklar dahi kurutma sonunda asıl kurutulan arazi ile birlikte kurutanlar namına tapuya bağlanır.

Araziden bir kısmının ziyamı mucip olmayan muvakkat tertip ve tesisler dolayısıyla arazi sahibinin varsa zararı veya mahrum kaldığı kârı üçüncü maddede gösterilen komisyoneca tesbit edilecek rayiç üzerinden kurutanlar tarafından derhal ödenir.

Bu maddede yazılı hallerden dolayı çıkacak ihtilâflar mahkemece hallolunur.

MADDE 11. — 4871 sayılı Sıtma Savaş Kanununun 8 nci maddesi gereğince küçük sây ödevi ile kurutulmuş olan bataklıklardan bu

kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, 4753 sayılı Kanun gereğince dağıtılmak üzere el konmamış olanlarla bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurutulacak olanların kurutmaya iştirak eden şehir, kasaba ve köylerin sınırları içinde kalan parçaları, 4753 sayılı Kanun gereğince dağıtılmaya kadar 9 ncu maddedeki mükellefiyete tâbi olarak ilgili köy ve belediyeler halkının müşterek intifasına bırakılır.

Bu bataklıkların hak sahibi çiftçilere dağıtımında 4753 sayılı Kanun gereğince tahakkuk ettirilecek borçlandırma değerleri aynı kanundaki usullere göre belediye ve köy sandıklarına ödenir.

İdarei Umumiyei Vilâyet Kanununun 78 nci maddesi uyarınca özel idarelerin bu kurutmaya katılmaları halinde ihtiyar ettikleri masraf, ikinci fıkra gereğince tahakkuk ettirilecek borçlandırma değerlerinden çıkarılarak özel idareye ve fazlası köy ve belediye sandıklarına ödenir.

MADDE 12. — 2644 sayılı Tapu Kanununun 15 nci maddesinin birinci fıkrası kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — 2644 sayılı Tapu Kanununun 15 nci maddesinin birinci fıkrası şümulü haricinde kalan bir usulle 29. XII. 1934 tarihinden sonra kurutulan bataklık, bataklık mahiyetinde olan göl, su birikintileri hüsusi şahıslar namına tapuya tescil edilmemiş ise kurutup da ziyedlikleri devam edenler namına harçsız ve bedelsiz olarak bu kanun hükümlerine göre tapuya tescil olunur.

Kurutulanların şahısları veya kurutulan yerler hudut ve mülkiyet hakkındaki ihtilâflar mahkemece hallolunur.

MADDE 13. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.